

Результати опитування керівників підприємств Черкаської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Черкаської області в IV кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Черкаської області** у IV кварталі 2025 року свідчать, що на тлі війни, дорогих енергоносіїв, сировини та матеріалів респонденти очікували зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася вища інфляція та подальша девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 10.5% (у III кварталі 2025 року – 0.0%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.8%;
- швидше зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, які очікували, що зростання цін перевищить 10.0%, становила 52.6% (у попередньому кварталі – 42.1%), у цілому по Україні – 56.7%. Головними чинниками інфляції респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 68.4% респондентів (у попередньому кварталі – 57.9%), у цілому по Україні – 87.9%;
- фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі) (таблиця), у цілому по Україні – 0.8%;
- зростання обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 16.7% (у III кварталі 2025 року – 10.5%). Водночас респонденти очікували, що обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі) (таблиця), у цілому по Україні – 9.6% та 11.7% відповідно;
- зростання інвестиційних витратів на виконання будівельних робіт, а також на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 5.6% та 10.5% відповідно (у попередньому кварталі – по 0.0%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 2.9% та 7.0% відповідно;
- подальше зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 15.8% (у III кварталі 2025 року – «мінус» 5.3%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 3.8%;
- зростання цін на товари / послуги, що купуються, та на товари / послуги власного виробництва: баланси відповідей – 77.8% та 57.9% відповідно (у попередньому кварталі – 84.2% та 63.2% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, ціни на сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 68.4% і 52.6% відповідно (у попередньому кварталі – 7.8% і 61.1% відповідно) (графіки 4, 6).

Основними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на енергоносії, а також ціни на сировину та матеріали (вплив останніх двох чинників помітно посилюється) (графік 5).

Респонденти очікували посилення потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (47.4%), надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та наявність інших джерел фінансування (графік 10).

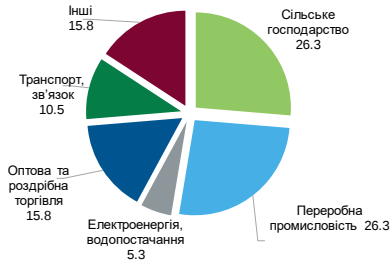
77.8% респондентів області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 95.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

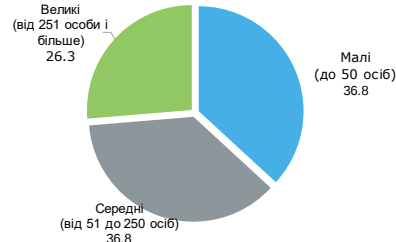
- підприємства мали певні фінансово-економічні труднощі: баланс відповідей – «мінус» 5.3% (у III кварталі 2025 року – «мінус» 10.5%), у цілому по Україні – «мінус» 5.8%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 10.5% (як у попередньому кварталі).

Паспорт вибірки^{1,2}

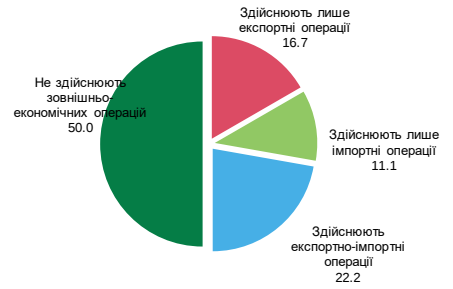
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

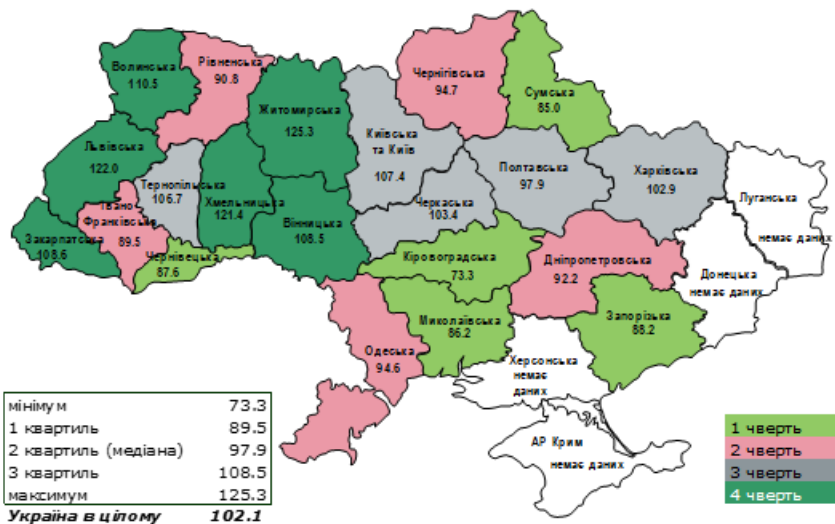

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–27 листопада 2025 року;
- опитано всього 19 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Черкаської області щодо їх ділової активності (за складовими)

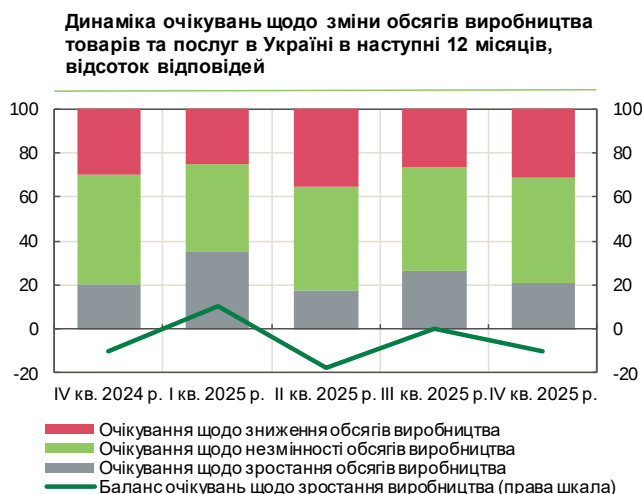
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.	III кв. 2025 р.	IV кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-5.0	5.0	5.6	0.0	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	5.3	10.0	0.0	10.5	16.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	15.0	25.0	-5.6	0.0	5.6
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	5.0	20.0	-22.2	0.0	10.5
кількості працівників	-15.0	-10.0	-15.8	-5.3	-15.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

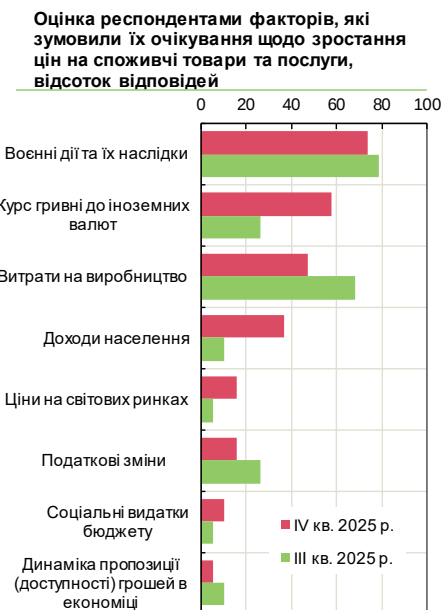
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

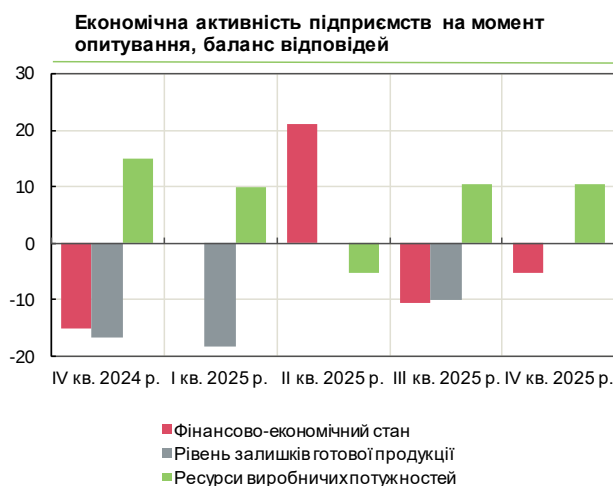
Графік 1

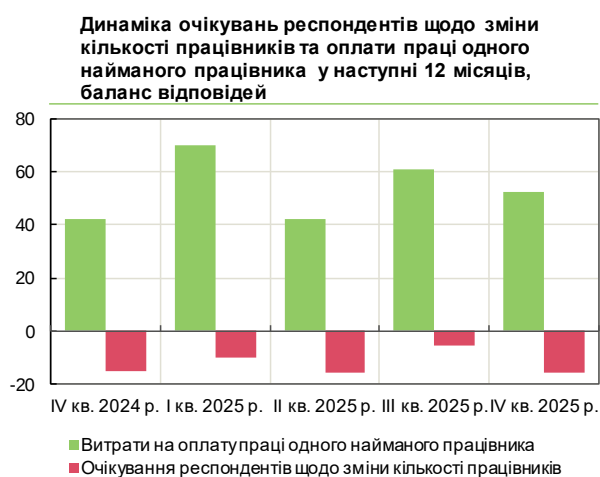
Графік 2

Графік 3

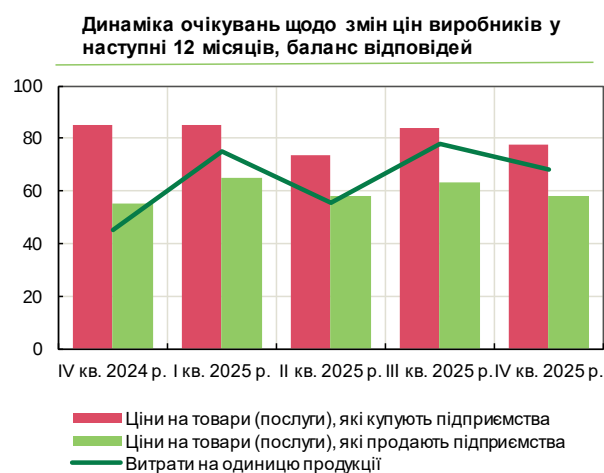
Графік 4

Графік 5

Графік 6

Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

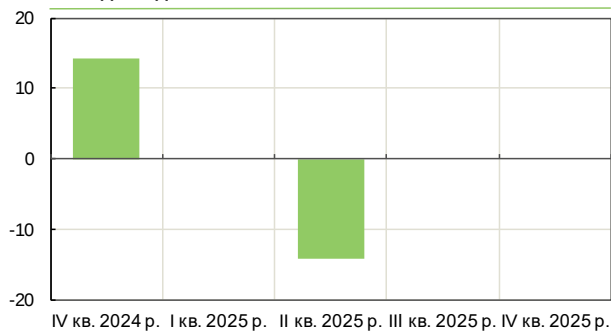
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

